

Jornada autonòmica per al professorat d'institucions penitenciàries

20 de febrer de 2015

Aula multiusos del CEFIRE de Castelló

ROSA Mª POLO BRAU. INSPECTORA DE CASTELLÓ

Organitzada pels CEFIRE d'Alacant, Castelló, València i Xàtiva i els Unitats docents dels centres penitenciaris de la província de Castelló.

- MATÍ

Salutació i presentació de la jornada *Mª Remedios Herrero Mompó.* Directora CEFIRE de Castelló

Indica que aquesta acció formativa s'ha consolidat en el temps com un marc immillorable per a la reflexió i el diàleg al voltant de la pràctica educativa als centres penitenciàries.

L'educació ha de suposar l'oportunitat per al desenvolupament integral de totes les persones i del tot de cada persona, amb la finalitat de facilitar la rehabilitació social dels interns, sense oblidar les mancances (formatives, laborals, afectives, relacionals, econòmiques, culturals, etc.) que presenten.

També ha de servir per a convertir-los en ciutadans actius, participatius i compromesos amb iniciatives que afavorisquen la seua reeducació i reinserció social mitjançant una pràctica pedagògica inclusiva i transformadora.

La intervenció de la Inspecció educativa a les unitats docents dels centres penitenciaris de Castelló *Rosa Polo Brau.* Inspectora d'Educació

Com a inspectora dels dos centres d'FPA dels centres penitenciaris Castelló I i Castelló II va explicar quina és l'acció que desenvolupa la inspecció als esmentats centres educatius. Va assenyalar que intentava atendre les demandes dels equips directius, que presenten com a centres d'especial dificultat.

Va comentar que en les reunions anuals de coordinació amb la directiva del centre penitenciari, la inspecció educativa recolzava les propostes del professorat per a la millora de l'ensenyament i la consecució del projecte educatiu de cada centre. I que les peticions sobre l'ús de les noves tecnologies, la formació professional, el batxillerat, etc. s'estudiaven i s'intentaven atendre.

Tanmateix, va explicar que després d'analitzar les necessitat concretes de cada centre es flexibilitzava la normativa vigent front a l'Administració educativa i reivindicava les diferències, sempre tenint present l'alumnat d'aquests centres, persones privades de llibertat, on l'educació i la formació és la ferramenta per a la seua reinserció a la societat.

Va finalitzar la seua intervenció amb un missatge d'ànim per a seguir endavant en la mateixa línia, tant Castelló I com Castelló II (Albocàsser) que estaven realitzant un bon treball, un amb més experiència que l'altre, però amb resultats molt positius.

L'educació de la competència emocional, la llei i la convivència als centres penitenciaris *Manuela Carmena Castrillo* Exmagistrada de l'Audiència Provincial de Madrid

Des de la promulgació de la Constitució de 1978, la societat espanyola ha proclamat una vegada i una altra la necessitat de reformar i modernitzar la justícia.

Va destacar la importància de las emociones en qualsevol situació i especialment a l'àmbit penitenciari. El contacte i el tracte dels jutges amb els interns amb sensibilitat i humanitat obri el camí cap al canvi d'actituds i facilita la reinserció.

I va il·lustrar amb anècdotes l'estat de la justícia i la falta de sensibilitat cap a les emocions en els seus procediments.

Tertúlies literàries dialògiques al Centre Penitenciari Brians-1 Mòdul de dones

(Barcelona) *Pilar Álvarez Cifuentes*. Membre de la Federació d'Associacions Culturals d'Educació de Persones Adultes (FACEPA) (Barcelona)

Comença amb la descripció de les activitats d'èxit del projecte INCLUD-ED . Una de les més importants contribucions del projecte Includ-Ed ha estat la descripció d'estratègies i metodologies educatives que incidixen de forma realment afirmativa en la inclusió escolar.

Una altra de les estratègies d'inclusió presents a les escoles d'èxit analitzades pel projecte Includ-Ed són les tertúlies literàries dialògiques.

Aquestes trobades de lectura, desenvolupades al mòdul de dones del Centre Penitenciari Brians 1, els divendres de 17:00 a 18:00h, per voluntaris de la Federació d'Associacions Culturals d'Educació de Persones Adultes , etc., tenen l'origen en les experiències realitzades des de la dècada dels vuitanta a l'Escola d'Adults de la Verneda-Sant Martí, a Barcelona.

A les tertúlies, persones de diverses cultures i experiències s'aproximen a obres clàssiques de la literatura universal, en un procés de lectura, reflexió i intercanvi dialògic. Partint de la lectura dels paràgrafs que han resultat més significatius, s'estableix un clima de diàleg i reflexió compartida d'una gran riquesa interpretativa. En el desenvolupament d'aquesta pràctica educativa emancipadora es posen en acció els set principis que configuren l'aprenentatge dialògic: diàleg igualitari, intel·ligència cultural, transformació, dimensió instrumental, creació de sentit, solidaritat i igualtat de diferències. A través de les tertúlies, no només s'acosten elements de l'alta cultura. a aquells grups més desfavorits o amb menys accés a aquesta, sinó que es fan visibles i es posen en valor les aportacions i punts de vista de totes les persones, independentment de seu estatus acadèmic, social o econòmic. A través de les lectures d'obres d'Homer, Shakespeare, Safo de Lesbos o Cervantes, els participants incrementen el seu nivell acadèmic i visibilitzen i posen en valor tota la riquesa de la seva pròpia intel·ligència cultural, en un intens procés de diàleg igualitari.

Àmbit: Un model d'intervenció penitenciària Eduardo Abarca, Mª Cristina Sanchis, membres de l'Associació "Àmbit Dignitat i Justícia Social"

Eduardo va assenyalar les característiques generals i l'organització de l'Associació "Àmbit Dignitat i Justícia Social". Cristina va tractar la secció de salut mental l'associació Àmbit. Comenta que es va dissenyar al 1998 un pla d'intervenció amb la població sotmesa a processos judicials i/o penals amb diagnòstic d'esquizofrènia que va denominar EOLUS i que estava projectat en tres fases. Fase A o intervenció en el si de la pròpia institució penitenciària. Fase B d'intervenció al mig obert a través d'un habitatge Tutelat i finalment una fase C d'acompanyament en la comunitat mitjançant una xarxa d'habitatges propers. El Pla d'Intervenció EOLUS suposa un intent d'acompanyar a les persones en les diferents etapes, des de l'ingrés en una institució total a la tornada a la comunitat, com a persona independent. És un projecte pioner i únic en l'Estat espanyol. Per a acabar la seua intervenció Cristina va posar en pràctica un exercici de Mindfulness a les persones assistents.

L'activitat educativa a l'FPA "Albocàsser"

Clara Bernal, com a directora de la Unitat docent comença amb una introducció i descripció de l'organigrama del centre. Josep Jordi Navarro presenta el seu programa informàtic de gestió de l'alumnat. Mireia Pepiol i Daniel Royo descriuen el funcionament de la comissió de Biblioteca i dels tallers ocupacionals, Elena Valverde tracta dins del programa J – l'experiència sobre literatura i cinema, Andrés Bagán comenta dins del programa J – la introducció de cultura espanyola entre els interns d'altres nacionalitats, Olmo Marques mostra l'experiència d'horticultura ecològica que porta a terme en un espai del centre, Nacho Gil el seu programa d'alfabetització.

Finalment Fernando Hernández com a educador presenta la Unitat Terapèutica Educativa (UTE) del Centre Penitenciari i Amparo Martínez, professora de música de l'IES Bovalar de Castelló, detalla com es porten a terme les visites dels membres de la UTE a l'institut i el seu impacte beneficiós sobre l'alumnat.

Monòlegs científics *The BIG VAN theory*

****The *Big Van *Theory***, Dos científics investigadors de dia, es van convertir en monologuistes científics de nit, provinents de la bioquímica i les matemàtiques. A través del gènere teatral del monòleg, aquests científics van pujar a l'escenari per a divulgar, de forma entretinguda i divertida, diversos temes i fenòmens de la ciència. Un espectacle per a aprendre i riure.